

Sygn. akt I ACz 262/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale I Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Zofia Kawińska-Szwed

Sędziowie : SA Lucyna Świdowska-Pilis

SA Joanna Kurpierz (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2013 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko M. L. vel T.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Katowicach z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt I C 626/12

p o s t a n a w i e n i e:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem przewodniczący w Sądzie Okręgowym, z powołaniem na art. 130 § 2 k.p.c. zwrócił pozew w niniejszej sprawie, argumentując że powód nie wskazał adresu pozwanej, a przedłożone przez niego postanowienie Sądu Rejonowego dla Ł. z dnia 15 marca 2012 r., sygn. IX R Nc 247/11 nie wiąże sądu w niniejszej sprawie z uwagi na jednoznaczną treść art. 143 i 144 k.p.c.

W zażaleniu na to zarządzenie powód wniósł o jego uchylenie, względnie również nakazanie Sądowi I instancji merytorycznego rozpoznania sprawy. Podał, że zwrócił się do Sądu Rejonowego w Ł. o ustanowienie kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej, której poszukuje od 9 lat i nawet Centralne Biuro Antykorupcyjne nie mogło jej odnaleźć. Wyżej wymieniony Sąd postanowieniem z dnia 15 marca 2012 r. ustanowił dla niej kuratora w osobie J. A., a powód przedstawił to postanowienie w niniejszej sprawie. Jego zdaniem stwierdzenie, że nie wiąże ono Sądu, jest nieporozumieniem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Skarżący ma rację o tyle, że uzasadnienie zaskarżonego zarządzenia, niezależnie od jego lakoniczności i małej przejrzystości, nie jest jednak do końca trafne. Stwierdzenie jakoby orzeczenie wydane dnia 15 marca 2012 r. w sprawie o sygnaturze IX R Nc 247/11 przez Sąd Rejonowy dla Ł. nie wiązało Sądu z uwagi na jednoznaczną treść art. 143 i 144

k.p.c., sugeruje, że postępowanie przeciwko osobie nieobecnej może być prowadzone wyłącznie z udziałem kuratora do doręczeń. Takiego stanowiska podzielić nie można.

Z sentencji dołączonego do pozwu postanowienia z dnia 15 marca 2012 r. wynika, że dla M. L. vel T., ostatnio zamieszkałej w Ł. przy ul. (...), ustanowiono kuratora w osobie J. A., zamieszkałej w S., przy ul. (...), dla reprezentowania nieznannej z miejsca pobytu w postępowaniu przed sądem mającym na celu wykreślenie z działu (...) księgi wieczystej nr (...), hipoteki umownej w kwocie 200.000,- zł, ustanowionej przez M. P. na rzecz M. T. dla zabezpieczenia jej wierzytelności z tytułu niezapłaconego przez P. M. zadatku na poczet zawartej przedwstępnej umowy sprzedaży, sporządzonej dnia 31 października 2002 r. w formie aktu notarialnego Rep. (...) Nr (...).

Wydanie powyższego postanowienia przez Wydział Rodzinny i Nieletnich jednoznacznie wskazuje, że doszło do ustanowienia w trybie art. 184 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego kuratora dla osoby, która z powodu nieobecności nie może prowadzić swoich spraw, a zarazem udzielono temu kuratorowi umocowania w rozumieniu art. 181 § 1 k.r.o. do reprezentowania nieobecnej w ściśle ograniczonym zakresie. Stosownie zaś do powołanego w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia artykułu 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczone pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający. Skoro więc ustanowiony kurator nieobecnego, będąc uprawniony do jego reprezentowania, pełni niewątpliwie funkcję jego przedstawiciela, nie sposób sugerować, że doręczenia mogą następować tylko do rąk specjalnie ustanowionego kuratora procesowego.

Pomimo tej ostatniej uwagi, postanowienie z dnia 15 marca 2012 r. nie może natomiast mieć w niniejszej sprawie znaczenia. Ustanowienie kuratora dla zarządzania interesami osoby, co do której nie można zakładać, że jest ograniczona w zdolności do czynności prawnych, ma bowiem charakter wyjątku, zachodzi wyłącznie w przypadkach wskazanych w ustawie (art. 178 § 1 k.r.o.) i musi być uwarunkowane konkretnym celem, bądź sprawą wymagającą załatwienia - art. 180 § 1 i 2 k.r.o. stanowi, że organ, który ustanowił kuratora, uchyli kuratelę gdy odpadnie jej cel, ponadto, jeżeli kurator ustanowiony został do załatwienia konkretnej sprawy, kuratela ustaje z chwilą ukończenia. Co za tym idzie orzeczenia sądu ustanawiającego kuratora muszą mieć brzmienie jednoznaczne, a kompetencji tak ustanowionego przedstawiciela domniemywać nie można.

Powództwo w niniejszej sprawie obejmuje ustalenie, że hipoteka umowna ustanowiona w dniu 31 października 2002 r. na kwotę 200.000,- zł, wpisana w dziale (...) księgi wieczystej Nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w D., nie istnieje. Natomiast sentencja postanowienia z dnia 15 marca 2012 r., odwołuje się do jednego, konkretnego postępowania mającego bezpośrednio na celu wykreślenie tej samej hipoteki. Nie można więc przyjąć, że chodzi w niej o to powództwo, jakie powód wytoczył w sprawie niniejszej. Odpowiednio ścisła jej wykładnia prowadzi do wniosku, że chodzi w niej o uregulowane w art. 626(1) – 626(13) k.p.c. postępowanie nieprocesowe przed sądem wieczystoksięgowym, mające na celu dokonanie wpisu w księdze wieczystej, którym w rozumieniu art. 626(8) k.p.c. jest również wykreślenie, względnie o przewidziane w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece prowadzone przed Sądem Rejonowym postępowanie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, które prowadzi bezpośrednio do ingerencji w treść księgi wieczystej.

W związku z tym nie można uznać J. A. za osobę umocowaną do reprezentowania pozwanej w niniejszej sprawie. Z punktu widzenia wymogów formalnych pozwu oznacza to, że powód w celu umożliwienia nadania mu dalszego biegu winien był podać adres pozwanej, względnie złożyć wniosek o ustanowienie dla niej kuratora procesowego w trybie przewidzianym w art. 144 k.p.c., uprawdopodobniając okoliczność, że mimo podjętych wysiłków ustalenie miejsca zamieszkania przeciwnika procesowego nie jest możliwe. Skarżący, który nota bene korzysta już z pomocy profesjonalnego prawnika w osobie radcy prawnego, wezwany przez przewodniczącego w trybie przewidzianym w art. 130 § 1 k.p.c. do podania aktualnego adresu pozwanej, nie uczynił tego, równocześnie nie wnosząc o ustanowienie kuratora dla doręczeń. W takiej sytuacji zaskarżone zarządzenie, choć formalistyczne i ogólnikowo uzasadnione, wypada zaakceptować.

Na marginesie można zauważyć, że z punktu widzenia identyfikacji procesowej strony nie jest dostatecznie precyzyjnym określanie jej poprzez podawanie dwóch alternatywnych nazwisk. Ze wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że pozwana nosi nazwisko T., w związku z czym pozwany winien określać ją w taki sposób, względnie wyjaśnić na jakiej podstawie wnosi, że nosi ona obecnie nazwisko L..

W związku z powyższym zażalenie powoda nie mogło odnieść skutku i podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w sentencji w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c.